

SCV-survey meet voor het eerst de houding tegenover transgenders

In de SCV-survey van 2015 werd voor het eerst de houding van de Vlamingen tegenover transgenders gemeten. Daaruit blijkt vooreerst een vrij negatieve attitude tegenover stellingen die te maken hebben met genderambivalentie. Zo vindt 60% van de bevolking het belangrijk om bij een ontmoeting te weten of iemand een man of een vrouw is. Daartegenover staat dat er bij de Vlamingen weinig weerstand aanwezig is tegenover een medische transitie. Slechts 1 op de 10 zou een vriendschap verbreken als een vriend of vriendin zijn of haar geslacht zou willen laten aanpassen.

Sinds 2006 volgt de Studiedienst van de Vlaamse Regering met de SCV-survey de houding op van de Vlaamse bevolking tegenover holebi's en holebiseksualiteit (zie onder meer SVR-st@ts 2014/1 "Vlaming toont 2 gezichten tegenover holebiseksualiteit"). In 2015 gebeurde dat voor het eerst ook voor de houding tegenover transgenders. Transgenders zijn personen waarbij het geboortegeslacht niet overeenstemt met hun genderidentiteit (hoe ze zich voelen) en dat ook uit in hun gedrag (bijvoorbeeld via kleding of andere uiterlijke kenmerken).

Uit de SCV-resultaten blijkt dat de Vlamingen een diffuse houding aannemen tegenover transgenders. Enerzijds roepen de stellingen die te maken hebben met genderambivalentie behoorlijk wat weerstand op. Het gaat om stellingen die betrekking hebben op mogelijke onduidelijkheid over het geslacht van een persoon. 60% van de Vlamingen vindt het belangrijk om bij een ontmoeting te weten of iemand een man of vrouw is en als dat niet duidelijk is gaat bijna een kwart liever niet om met die persoon. Bijna een derde stelt expliciet dat er iets mis is met mensen die zich geen man of vrouw voelen. Anderzijds is de houding tegenover medische transities relatief positief: 2 op de 3 Vlamingen vinden een operatie een goed idee als iemand daar goed

heeft over nagedacht. Slechts 1 op de 10 Vlamingen geeft aan dat hij of zij een vriendschap zou verbreken als een goede vriend of vriendin besluit zijn of haar lichaam te willen aanpassen. Wat nog opvalt: de houding tegenover een transitie mag dan wel overwegend positief zijn, toch vinden bijna 6 op de 10 dat de persoon in kwestie een medische transitie zelf moet betalen.

Door de antwoorden op de 7 stellingen samen te nemen, kan een samenvattende maat van de houding tegenover transgenders worden berekend. Een betrouwbaarheidsanalyse geeft aan dat de 7 items deel uitmaken van 1 schaal. Deze samenvattende maat maakt vergelijkingen tussen bevolkingsgroepen mogelijk. Daaruit blijkt vooreerst dat in Vlaanderen vrouwen positiever staan tegenover transgenders dan mannen. Het aandeel met een globaal positieve houding ligt bij de vrouwen duidelijk hoger. Mannen nemen opvallend vaker een neutrale houding aan. Daarnaast staan de leeftijdsgroepen tussen 25 en 54 jaar het meest positief tegenover transgenders. Vanaf de leeftijd van 55 jaar wordt de houding duidelijk negatiever. De 75-plussers vormen de enige leeftijdsgroep waar het aandeel met een negatieve houding hoger ligt dan het aandeel met een positieve attitude.

Houding tegenover transgenders, stellingen

Aandeel van de bevolking (18 jaar en ouder) dat het (helemaal) eens, (helemaal) oneens of noch eens/noch oneens is met onderstaande stellingen over transgenders, in 2015, in %

	% eens	% noch eens/ noch oneens	% oneens
Genderambivalentie			
- Er is iets mis met mensen die zich geen man of vrouw voelen	29	22	49
- U gaat liever niet om met mensen van wie niet duidelijk is of ze man of vrouw zijn	23	19	58
- Als u iemand ontmoet, dan vindt u het belangrijk om te weten of iemand een man of vrouw is	60	14	26
Transities			
- Als iemand goed heeft nagedacht over het veranderen van zijn of haar geslacht, dan is een operatie een goed idee	66	19	14
- Operaties om van geslacht te veranderen moeten mensen zelf maar betalen	57	22	20
- U verbreekt de vriendschap als blijkt dat een goede vriendin haar lichaam wil laten aanpassen om man te worden	9	13	77
- U verbreekt de vriendschap als blijkt dat een goede vriend zijn lichaam wil laten aanpassen om vrouw te worden	10	12	77

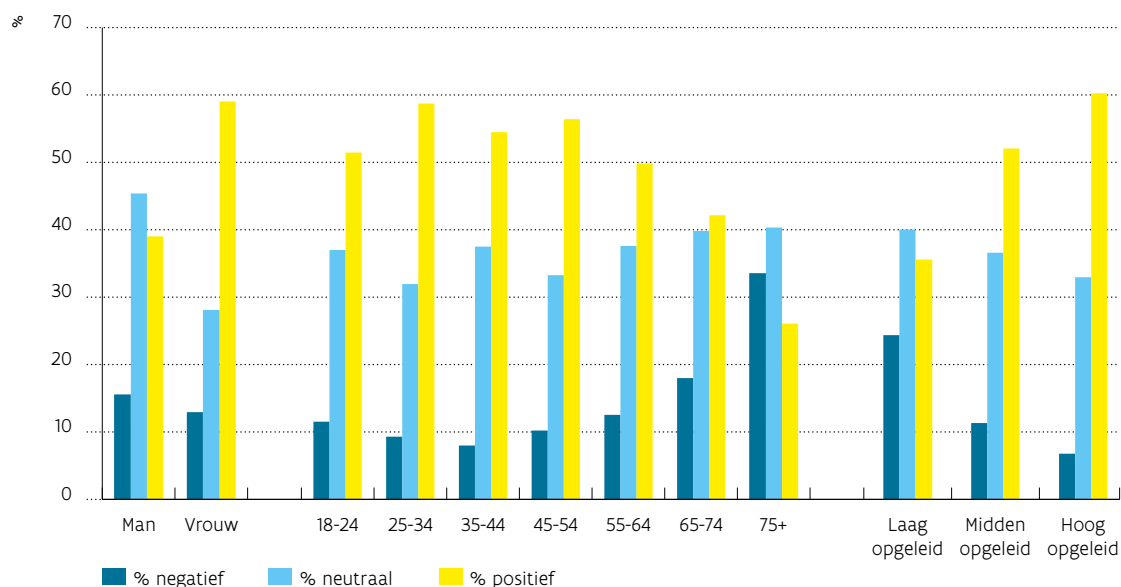
Bron: SCV-survey 2015.

Ten slotte blijken hoger opgeleiden een opvallend positievere houding aan te nemen dan lager opgeleiden.

Aangezien het pas de eerste keer is dat de houding tegenover transgenders bevraagd werd in de SCV-survey, kan voorlopig geen evolutie in de tijd

Houding tegenover transgenders, vergelijking groepen

Aandeel van de bevolking (18 jaar en ouder) met globaal negatieve, neutrale en positieve houding* tegenover transgenders naar geslacht, leeftijd en opleiding, in 2015, in %

* Gebaseerd op gemiddelde van de 7 stellingen op een schaal van 1 tot 5 (van helemaal oneens tot helemaal eens bij positief geformuleerde stellingen en omgekeerd bij negatief geformuleerde stellingen): personen met een gemiddelde score van 1 tot 2,5 worden beschouwd als personen met een globaal negatieve houding tegenover transgenders, personen met een gemiddelde score van 2,5 tot 3,5 als personen met een neutrale houding en personen met een gemiddelde score van 3,5 tot 5 als personen met een positieve houding.

Bron: SCV-survey 2015.

worden geschetst. Gelijkaardig surveyonderzoek van het Nederlandse Sociaal en Cultureel Planbureau uitgevoerd in 2014 maakt het wel mogelijk om te vergelijken met Nederland (Kuyper, 2016).

Bij alle stellingen blijkt vooreerst dat het aandeel personen dat het noch eens, noch oneens is telkens hoger ligt in Nederland dan in Vlaanderen. De Nederlanders spreken zich dus minder expliciet uit over transgenders dan de Vlamingen.

Daarnaast blijven de verschillen tussen Vlaanderen en Nederland relatief beperkt. Maar als er verschillen zijn, nemen de Nederlanders steeds een iets positievere houding aan tegenover transgenders dan de Vlamingen. 60% van de Vlamingen vindt het bij een ontmoeting belangrijk te weten of iemand een man of vrouw is. In Nederland gaat het om 46% van de bevolking. Bijna een kwart van de Vlamingen gaat liever niet om met personen van wie niet duidelijk is of ze man of vrouw zijn. In Nederland spreekt slechts 15% van de bevolking zich in die zin uit. 57% van de Vlamingen vindt dat een medische transitie door de persoon zelf betaald moet worden. In Nederland ligt dat aandeel 21 procentpunten lager.

Algemeen genomen ligt het aandeel van de bevolking met een globaal negatieve houding (gemeten via de hierboven beschreven samenvattende maat) in Nederland dan ook iets lager dan in Vlaanderen (resp. 10% en 14%). Daartegenover staat dat het aandeel met een globaal neutrale en positieve houding

in Nederland (resp. 39% en 51%) beperkt hoger ligt dan in Vlaanderen (resp. 37% en 49%).

Hoe gemeten?

De houding van de Vlamingen ten opzichte van transgenders werd door de Studiedienst van de Vlaamse Regering een eerste keer gemeten in de Sociaal-Culturele Verschuivingen Survey (SCV-survey) van 2015. De SCV-survey peilt jaarlijks via een toevallige steekproef bij ongeveer 1.500 meerderjarige Nederlandstalige inwoners van het Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest naar hun waarden, opvattingen en overtuigingen over tal van maatschappelijke en beleidsrelevante thema's. De meting van de houding tegenover transgenders gebeurt door een reeks van 7 stellingen over het onderwerp voor te leggen aan de respondenten. Aan de respondenten wordt telkens gevraagd aan te geven of ze het (helemaal) eens, noch eens/noch oneens of (helemaal) oneens zijn met de voorgelegde stellingen.

Het vermelde onderzoek van het Nederlandse Sociaal en Cultureel Planbureau: Kuyper, Lisette (2016). *LHBT-monitor 2016. Opvattingen over en ervaringen van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender personen*. Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag.

Meer info

Jo Noppe
Studiedienst van de Vlaamse Regering
Departement Kanselarij en Bestuur
02 553 47 59
jo.noppe@kb.vlaanderen.be

